

Yliopistopedagogiikan suuntaviivoja

Sari Lindblom-Yläne
Yliopistopedagogiikan professori
Yliopistopedagogiikan tutkimus- ja
kehittämissyksikkö
Kasvatustieteen laitos

Tutkimuspohjainen opetuksen kehittäminen

- n Oppimisen ja opetuksen laadun edistämisen pohjauttava tutkimustietoon
- n Yliopistopedagogisen tutkimuksen laajat painopistealueet
 - yliopisto-opiskelu ja -opettaminen
 - oppimisympäristöt
 - § mm. opetusteknologia ja ongelmalähtöinen oppiminen
 - oppimisen ja laadun arviointi
- n Tutkimusintensiivinen ympäristö ja tieteenalojen erityispiirteet ovat yliopistopedagogisen tutkimuksen ja kehittämisen ytimessä

Opetuksen ja oppimisen laatu vuorovaikutuksessa

- n Opettajan lähestymistapa vaikuttaa opiskelijan lähestymistapaan
 - tätä kautta myös oppimistulosten laatuun
- n Tulkinnat oppimisympäristöstä ratkaisevat
 - Sekä opiskelijat että opettajat tekevät tulkintoja oppimisympäristön piirteistä ja vaatimuksista
 - Ongelmien syyt tulkitaan eri tavoin
 - § Opiskelijat: "Vika opetuksessa"
 - § Opettajat: "Vika opiskelijoissa"

Tulkinnat ja "todellisuus" ovat joskus kaukana toisistaan

- n Enemmistö lääketieteen opiskelijoista saa korkeammat pisteet pintasuuntautuneisuutta kuin syväsuuntautuneisuutta mittaavalla skaalalla
- n Opinnoissaan parhaiten menestyvät edustavat syväsuuntautunutta vähemmistöä
- n Yliopistopedagogisen tutkimuksen keskeinen kysymys on, miten opettaja voi vaikuttaa opiskelijoiden oppimisympäristöstään tekemiin tulkintoihin

Opiskelijälähtöisyyden edistäminen lähentää tulkintaa ja "todellisuutta"

- n Opiskelijälähtöinen opettaja painottaa sekä opetuksen sisältöä että vuorovaikutusta opiskelijoiden kanssa
 - opiskelijoiden tietotaso, taidot ja käsitykset opetuksen ja sen suunnittelun lähtökohtana
- n Opettajakeskeinen opettaja painottaa opetuksen sisältöä ja loogista esitystapaa
 - logiikka rakentuu opettajan oman asiantuntijuuden näkökulmasta

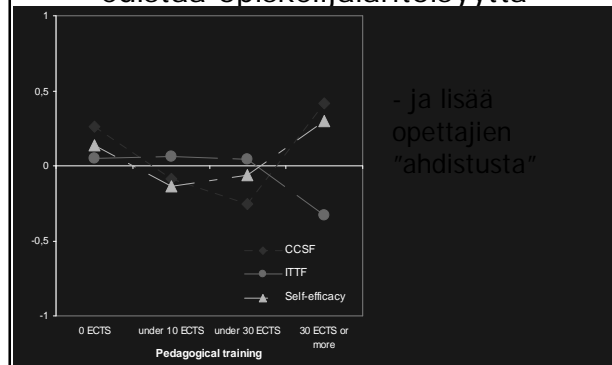
Tieteenala vaikuttaa opettajan lähestymistapaan

- n Luonnontieteitä edustavat opettajat ovat opettajakeskeisempiä kuin humanistisia aloja edustavat opettajat
 - $t[300] = 3,58, p < .001$
- n Vastaavasti humanistisia aloja edustavat opettajat ovat opiskelijälähtöisempiä kuin luonnontieteitä edustavat opettajat
 - $t[300] = -4,54, p < .001$

Konteksti vaikuttaa opettajan lähestymistapaan – ainakin osittain

- n Opettajat ovat opiskelijalähtöisempiä silloin, kun opettavat ei-tyypillisessä opetustilanteessa
 - Opetuskokeilujen avulla voidaan edistää opiskelijalähtöisyyttä
- n Opetuskonteksti vaikuttaa herkemmin opiskelijalähtöiseen kuin opettajakeskeiseen lähestymistapaan
 - voimakkaasti opettajakeskeinen opettaja ei muuta opetustapaansa, vaan opettaa aina samalla tavalla

Yliopistopedagoginen koulutus edistää opiskelijalähtöisyyttä

Tutkimuksen ja opetuksen monitahoinen suhde

- n Tutkimusintensiivisessä ympäristössä tutkimuksella ja opetuksella ei ole sama status
- n Opetus on tutkimuslähtöistä
 - Tutkimuslähtöinen opetus ei ole este opiskelijalähtöisyydelle
 - Opiskelijalähtöisyys palvelee opiskelijoiden ottamista osaksi tiedeyhteisöä
- n Aktiivinen tutkimustyö on opettajille opetuksen keskeinen edellytys
 - edut voivat olla molemminpuoliset: tutkimus edistää opetusta, mutta myös toisin päin

Yliopistopedagoginen koulutus Helsingin yliopistossa

- n Yliopistopedagogiikka I (10 op)
 - käytännönläheinen peruskurssi
 - 1 lukukausi
- n Yliopistopedagogiikka II (15 op)
 - teoreettisen ymmärryksen syventäminen
 - 1 lukuvuosi
- n Yliopistopedagogiikka III (35 op)
 - yliopistopedagoginen tutkimus ja opetusharjoittelu
 - 2 lukuvuotta

Mitä tulevaisuudessa?

- n Opetusansioiden huomioonottaminen keskeinen tavoite
 - Yliopistopedagogisella osaamisella pitää olla vaikutus virantäyttöihin
- n Yliopistopedagogisten osaajien määrän lisääminen
 - painopiste I-kurssista II-kurssiin
 - jatko-opiskelijoiden pedagoginen koulutus
- n Kokonaisten työyhteisöjen kouluttaminen
 - maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan hyvät kokemukset